

تحلیل محتوای فصل اول و دوم کتاب درسی فیزیک پایه دوازدهم بر اساس روش فرای و عوامل خلاقیت گیلفورد

عادلہ کریمی حاجی خادمی، مسلم نژاداکبر، محمد مرادی، محمد غریب زاده

کارشناسی ارشد نانوفیزیک، آموزشگاه شاهد شهید ضریغام قاسمی

کارشناسی مکانیک، آموزشگاه بحرالعلوم

کارشناسی برق الکترونیک، آموزشگاه شهید هاشمی دهنو

کارشناسی فیزیک، حالت جامد، آموزشگاه ابوریحان هشتبندی

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی جایگاه مولفه‌های خلاقیت گیلفورد در کتاب فیزیک ۳ پایه دوازدهم می‌باشد. روش تحقیق در این پژوهش توصیفی از نوع تحلیل محتوا است. جامعه آماری، شامل فصل اول و فصل دوم محتوای کتاب درسی فیزیک دوازدهم در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ می‌باشد که برای هر فصل ۱۱ صفحه بصورت تصادفی انتخاب شده است. ابزار این تحقیق فرم محتوای محقق ساخته با توجه به روش فرای و الگوی عوامل خلاقیت گیلفورد می‌باشد. نتایج فرمول فرای و گانینگ بیانگر این است که این کتاب از نظر قدرت خوانایی در سطح پایین بوده است و سطح سنی و کلاسی در این کتاب رعایت نشده است. در مرحله اول محتوای این ۲۲ صفحه در سه: بخش متن، فعالیت، تصاویر دسته بندی شد؛ در مرحله دوم کلیه واحدها از نظر شاخص‌های خلاقیت گیلفورد مطابقت داده شده و در جداول مربوطه ثبت شده؛ و در مرحله سوم واحدهایی که در سطح بالای عوامل خلاقیت گیلفورد قرار داشته‌اند شناسایی و شمارش شده‌اند. یافته‌ها حاکی از آن است که این دو فصل تاکید بیش از حد به سطح شناختی و تفکر همگرا دارد و به تفکر واگرا و ارزشیاب در حد ضعیفی توجه نموده است.

واژه‌های کلیدی: خلاقیت، کتاب فیزیک ۳ پایه دوازدهم، تحلیل محتوا، روش فرای، عوامل خلاقیت گیلفورد

مقدمه

خلاقیت یکی از ویژگی‌های مطلوب انسانی است که مدارس باید برای آموزش و یا پرورش آن جدیت نشان دهند. آموزش خلاقیت و یا تربیت تفکر خلاق، به عنوان یکی از اهداف اساسی و شناخته شده تعلیم و تربیت، همیشه از حمایت عمومی برخوردار بوده است [۱]. امروزه یکی از مهمترین ویژگی‌های انسانی که به طور گسترده مورد توجه پژوهشگران و محافل تربیتی قرار گرفته، خلاقیت است [۲]. جهانی که در آن زندگی می‌کنیم به سرعت در حال تغییر و نو شدن است و پیش‌بینی اینکه فرزندانمان در آینده با چه مسائلی روبرو می‌شوند، امری دشوار است. می‌توان گفت برای اینکه بتوانند در برخورد با مسائل متنوع و گوناگون آینده موفق ظاهر شوند باید از تفکری خلاق بهره ببرند [۳]. جامعه امروز ما بیش از هر زمان دیگری به افراد هوشمند و خلاق نیازمند است. هر قدر